

KIIFO

INSTITUTT FOR
KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING

Årsmelding 2019

Vedtatt på KIFO styremøte 3. mars 2020

sak 5/20

INNHold

INNHold	1
1 KIFO, INSTITUTT FOR KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING 2019	2
1.1 EN SAMMENFATTENDE INTRODUKSJON TIL ÅRSMELDINGEN	2
STYRETS VURDERING	5
2 VIRKSOMHETEN 2019	7
KIFOS FORMÅL	7
ORGANISASJON OG STAB	7
KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET	8
INTERNASJONALT SAMARBEID	9
SENTRALE AKTIVITETER 2019	10
NORDIC JOURNAL OF RELIGION AND SOCIETY (NJRS)	11
PUBLISERING OG FORMIDLING	12
ØKONOMI	12
EVALUERING AV KIFO	13
3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET	14
HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2019	14
REPRESENTANTSKAPET 2019	14
KIFOS STYRE 2019	15
4 ANSATTE	16
5 PROSJEKTER UNDER ARBEID 2019	17
5.1 ENDRING OG KONTINUITET I DEN NORSKE KIRKE	17
5.2 RELIGION I SAMFUNNET OG RELIGIØST MANGFOLD	19
5.3 LIVSSYN, VERDIER OG ETIKK	20
5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET	21
5.5 ANDRE PROSJEKTER	21
6 PUBLIKASJONER	23
6.1 BØKER	23
6.2 ARTIKLER I BØKER	23
6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER	24
6.4 RAPPORTER	25
6.5 BOKANMELDELSE I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT	25
6.6 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)	25
6.7 FOREDRAG OG GJESTEFØRELESNINGER	25
6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	27
6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	27
6.10 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER	28

1.1 EN SAMMENFATTENDE INTRODUKSJON TIL ÅRSMELDINGEN

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning leverer forskningsbasert kunnskap om kirke, religion og livssyn i samfunnet. KIFOs forskning har fått bred medieomtale, reist en viktig debatt i Den norske kirke og resultert i en betydelig mengde vitenskapelig publikasjoner.

I 2019 har KIFO fulgt opp prioriteringene i strategiplanen for 2017-2019: 1. Endring og kontinuitet i Den norske kirke. 2. Religion i samfunnet og religiøst mangfold. 3. Livssyn, verdier og etikk.

Endring og kontinuitet i Den norske kirke

Den norske kirke ble i 2017 formelt sett et selvstendig trossamfunn. I 2019 ble det lagt frem forslag til ny felles lov som skal regulere alle tros- og livssynssamfunn. Det ble også gjennomført mange kommunesammenslåinger. Den norske kirkes medlemsandel i den norske befolkningen synker og det religiøse mangfoldet øker, også blant dem som regner seg som kristne. Mange kirkeansatte forventer en vanskeligere økonomi i fremtiden. Det er således både ytre og indre faktorer som driver frem endringer.

Det er ikke alle piler som peker nedover, om vi ser nærmere på Den norske kirkes virksomhet. Nattverdsbesøket er økende, og åpningen for å la de minste barna få motta nattverd har trolig bidratt til dette. KIFO presenterte en ny rapport om barnenattverd i 2019, og arrangerte senere et seminar om endringer i den norske nattverdstradisjonen sammen med Bispemøtets sekretariat.

Den norske kirke har hatt en stadig større utfordring når det gjelder å rekruttere unge inn i kirkelige stillinger. Det er allerede mangel på prester og svært mange nærmer seg pensjonsalder. KIFOs rekrutteringsprosjekt har undersøkt hva som motiverer og hva som hindrer motivasjon til kirkelige stillinger blant unge med kristen bakgrunn. Undersøkelsen vil gi et kunnskapsbidrag til Den norske kirkes kommunikasjon med viktige målgrupper.

I 2019 var det både lokalvalg og kirkevalg. KIFO har forsket på alle kirkevalgene etter at Stortinget vedtok å pålegge Den norske kirke en demokratireform i 2008. KIFO innsamlet valgdata og gjennomførte en medlemsundersøkelse rett etter valget høsten 2019. Arbeidet med analyse og formidling vil strekke seg utover våren 2020 og gi kirken et nødvendig grunnlag for å videreutvikle valgordningen.

KIFO har også forsket videre på hvordan Den norske kirke møter ungdom og unge voksne, gjennom prosjektet «Etter konfirmasjon – exit eller transitt?», og utfordringer i kirkens møte med kristne migranter. Et prosjekt tar også for seg endringer i vestnorsk kristendom og spenningene mellom omvendelseskristendom og oppdragelseskristendom.

Religion i samfunnet og religiøst mangfold

Livssynsmangfoldet i det norske samfunnet vokser. Mangfoldet øker også blant kristne, både innenfor og utenfor Den norske kirke. Dette skjer samtidig som sekulariseringsprosessen også synes å gå sin gang, ved at det er stadig flere nordmenn som regner seg som ikke-troende. KIFO har gjennomført to

survey-undersøkelser i 2019 som har gitt oss oppdaterte data og ny innsikt i de mange endringene i livssynslandskapet.

Den nye tros- og livssynsundersøkelsen «Religion 2019» var en oppfølging av befolkningsundersøkelsen KIFO laget i 2012. Denne gangen var den imidlertid utvidet både når det gjelder antall spørsmål og respondenter (N=4000). Religion 2019 er således den største undersøkelsen som er laget om nordmenns tro, religiøs praksis og verdiholdninger noensinne. At materialet er så stort gjør det mulig å statistisk analysere langt flere tema enn det man kan i de vanlige «religionsgallupene». I stedet for å formidle resultatene i en enkelt rapport, som primært ville blitt lest av forskerkolleger og religiøse ledere, valgte vi å samarbeide med dagsavisen Vårt Land for å nå bedre ut til allmenheten. Dette har resultert i en lang rekke brede avisartikler i Vårt Land utover høsten 2019, artikler som siden har blitt referert til av andre aviser og mediekkanaler.

KIFO videreførte samarbeidet med Rådet for tros- og livssynssamfunn (STL) og Oslo kommune om en stor survey-undersøkelse av Oslos tros- og livssynssamfunn. Undersøkelsen som retter seg mot menighetsnivået i livssynssamfunnene, fikk god og bred oppslutning og vil gi ny informasjon om samfunnenes utadvendthet versus innadvendthet og hvilket potensiale de har for å bidra til større sosial integrasjon i mangfoldsbyen Oslo.

Regjeringen vedtok i 2019 å lage en «Handlingsplan mot islamhat». Myndighetene har i økende grad sett negative konsekvenser av hatytringer og en planlagt terrorhandling mot en moské i Bærum vakte stor bekymring overfor høyre-radikale miljøer. KIFO har i flere år forsket på ekstremisme og hatretorikk og bygget opp internasjonalt anerkjent kompetanse på dette feltet.

Livssyn, verdier og etikk

Verdier, tradisjoner, etikk og religiøse praksiser er, som vi har nevnt, i endring. En mulig utvikling kan være at religion og sosiale verdier i større grad enn før blir politisert og involvert i sosiale konflikter og polariserende samfunnsdebatter. KIFO analyserer survey-data innhentet gjennom internasjonale spørreundersøkelser som ISSP, og kombinerer eksterne datakilder med vårt eget Religion 2019 datasett og annet empirisk materiale.

Kulturelle endringer i befolkningen kan identifiseres og undersøkes både gjennom store kvantitative individundersøkelser, analyser av organisasjonsendringer og ved nærstudier av rituell praksis. KIFO har bidratt til kunnskapsutveksling og teoriutvikling gjennom bøker, internasjonale artikler og presentasjoner på forskningskonferanser.

KIFOs forskere var i 2019 til sammen engasjert i 17 ulike prosjekter.

Utadrettet virksomhet

KIFO har i 2019 lagt ekstra vekt på å bidra inn til den brede samfunnsdebatten om kirke, religion og livssyn. Det inkluderer også allmenne oppfatninger om hvordan religion kobles til andre samfunnsspørsmål og politiseres i offentlige debatter.

Man kan vel si at den politiske meningsdanningen mer enn noen gang trenger fakta og forskningsbasert kunnskap. KIFO ser det som del av sitt samfunnsoppdrag å formidle forskningsresultater og opparbeidet kunnskap om vårt forskningsfelt. Alle KIFOs forskere driver derfor omfattende utadrettet virksomhet. Samarbeidet med dagsavisen Vårt Land, som er nevnt ovenfor, er bare ett eksempel på dette. Forskerne er også etterspurte som foredragsholdere og kommentatorer.

I 2019 viser opptellingen 99 mediebidrag og 23 foredrag og gjesteforelesninger.

Vitenskapelige publiseringer

KIFOs forskere har høy faglig produksjon målt på publiseringer. Vitenskapelig publisering er viktig både for instituttets anseelse og for forskernes faglige utvikling.

2019 har vært et godt år når det gjelder publiseringer. Det er naturlig at dette vil variere litt fra år til år. I 2019 bidro KIFOs forskere sterkt til to antologier, blant annet en som dreide seg om religion og humor. Det skal også nevnes at en forsker som ble ansatt høsten 2019, disputerte en måned senere med en doktorgradsavhandling som omhandlet diskriminering i arbeidslivet på etnisk eller religiøst grunnlag. KIFO-forskerne har publisert 2 bøker og 1 doktorgradsavhandling, og 17 vitenskapelige artikler er publisert i anerkjente vitenskapelige publiseringskanaler, hvorav 5 på engelsk. Forskerne har deltatt på en rekke internasjonale konferanser, der de har bidratt med 9 presentasjoner av egen forskning. I tillegg kommer utgitte rapporter og bokanmeldelser.

Bemanning

KIFO har i deler av 2019 hatt en vakanse, men etter 1. oktober hatt fem forskere i fulltidsstilling, en forskningsassistent i deltidsstilling, og én professor II (20 %) i tillegg til forskningssjef. Blant forskerne er det sosiologer og sosialantropologer.

Evaluering av KIFO

KIFOs styre inngikk høsten 2018 avtale med to eksterne forskere om å foreta en evaluering av KIFOs virksomhet. Konklusjonene i evalueringsrapporten som ble levert høsten 2019, var meget positive. Rapporten konkluderte med at KIFO oppfylte sitt samfunnsoppdrag og at institusjonen gav nyttig forskningsbasert kunnskap til religiøse organisasjoner og livssynssamfunn. Når man sammenlignet med andre alternativer for organisering av forskning, ble KIFO-modellen heller ikke vurdert som mer kostnadskrevende. Rapporten pekte også på noen utfordringer som vil danne grunnlag for fremtidige vurderinger av KIFOs organisering og økonomi.

STYRETS VURDERING

KIFOs styre sammenfatter her sine synspunkter på instituttets produksjon av skrifter, foredrag, opptredener og medianedslag i 2019.

Det som instituttet produserer er kunnskap om kirke, om religion og livssyn. Produksjonsmetoden er gjengs samfunnsvitenskapelig, det vil si at resultatene er prøvbare og gransket av kvalifiserte kollegaer i det vitenskapelige miljøet. På et område der det finnes rikelig med oppfatninger, synpunkter og forutbestemte meninger, arbeider KIFOs forskere under objektivitetens kalde stjerne.

KIFOs forskningsutvalg har gitt innspill til styret, den gruppen som står på sidelinjen, påvirker, beslutter, kritiserer og støtter personalets arbeid.

Hvorfor behøves KIFO, spør enkelte. Har organisert religion (kirker, trossamfunn, livssynsforeninger etc.) noen glede av å vite sånt som KIFO kommer fram til? Blir framtiden mer begripelig med tilgang til KIFOs resultater? Det enkle svaret er «ja». Med sin uavhengighet og sin forankring i det samfunnsvitenskapelige metodearsenalet og verktøykassen, gir KIFOs analyser organisasjoner tilgang til kunnskap om forbindelser og sammenhenger som organisasjonene ikke selv har en naturlig tilgang til. Dette er bekreftet i evalueringsrapporten som ble fremlagt i 2019, på bestilling fra KIFOs styre.

Rapporten til Lars J. Halvorsen & Anders Aschim har en svært positiv vurdering av KIFOs vitenskapelige produksjon, kompetansenivå og evne til å hevde seg i konkurranse i det akademiske feltet. Den bekrefter at KIFO har en spesiell «nisje» når det gjelder kvantitativ forskning på religion og kirke, og at denne er blitt styrket, selv om den allmenne nisjen «forskning om tro, religion og livssyn» også har blitt «trangere» ved at andre fagmiljøer har økt sin satsning på brukerrettede kirkerrelevante prosjekter.

I sin spesielle nisje har KIFO tatt initiativ til, gjennomført og finansiert en ny tros- og livssynsundersøkelse, «Religion 2019», den mest omfattende som er gjort i Norge noensinne. Den kommer til å bli grunnlag for generelle og spesifikke analyser, til dels av tro og livssyn ved inngangen til tiåret 2020, og til dels av utviklingen gjennom 2010-tallet. KIFO har tidligere, i 2012, satset på en lignende undersøkelse, som forskerne vil kunne hente sammenlignende data ifra.

Mot denne bakgrunnen trekker styret en rekke slutninger om året som har gått.

Styrets første slutning er at KIFOs forskere har vært særs produktive. I sammenligning med universitets- og høyskolemiljøer har den vitenskapelige produktiviteten ved instituttet vært svært høy. Gjennom å legge til rette for Open Access publisering har KIFO optimert muligheten for å nå ut med forskningsresultater.

Styrets andre slutning handler om den største religiøse organisasjonen i Norge, Den norske kirke. KIFO har identifisert og analysert nye prosesser i kirken og – i dette tilfellet – i form av et seminar, medvirket til kirkens bearbeidelse av den nye kunnskapen. Knappest noen annen forskningsinstans skulle ha kunnet gjøre noe lignende. Det er ikke uten betydning at akronymet KIFO skal tolkes som «kirkeforskning».

Som tredje slutning peker styret på KIFOs internasjonale betydning. Ressursentra for analyse av religion og livssyn tenderer internasjonalt til å være for små for å overleve i en stadig mer strømlinjeformet universitetsverden. Dermed splittes forskningsinnsatsen på enkeltforskernes bord

eller samles i større tungt administrerbare og gjennombyråkratiserte EU-prosjekter. KIFO går mot den strømmen med sin kombinasjon av oversiktighet og utadvendthet. I den nordiske sammenhengen er KIFO et opplagt religions- og samfunnsvitenskapelig midtpunkt. Det kommer til uttrykk i KIFOs hovedmannskap for det nordiske religionssociologiske tidsskriftet *Nordic Journal of Religion and Society* (NJRS). I den enda større internasjonale sammenhengen står KIFOs bidrag seg godt sammenlignet med kunnskapsproduksjonen i det øvrige Europa og Nord-Amerika.

Styrets fjerde slutning dreier seg om norsk offentlig debatt, kulturell og politisk. Gjennom å medvirke aktivt til klarhet i religiøse og kulturelle spørsmål, samt i debatter om politiske koblinger av slike spørsmål, bidrar KIFO til å motvirke for raske og enkle konklusjoner og problemløsninger.

Styrets femte slutning går en bit lengre enn den informasjonen som de følgende sidene om virksomheten i 2019 angir. I løpet av 2018 og 2019 har grunntilskuddsforvalteren for KIFO, Kirkerådet, hatt under overveielse, om finansieringen av KIFO i fortsettelsen skulle få plass innenfor Den norske kirkes budsjett. En sån overveielse skaper uro, ettersom det vitenskapelige senteret KIFO også er en arbeidsplass der kvalifiserte medarbeidere tjener sitt levebrød. Kommer «min» arbeidsplass til å bestå, kan en medarbeider spørre seg selv. Denne uroen er belastende sett utfra en individuell synsvinkel, men ødeleggende sett utfra et vitenskapelig perspektiv, ettersom den kan lede til at KIFOs medarbeidere søker seg til en større trygghet i andre tilsettingsforhold, det vil si et kompetanse- og ressurstap for KIFO. En del av Lars J. Halvorsens & Anders Aschims rapport belyser en problematikk som berører dette aspektet av styrets ansvar som arbeidsgiver. Rapporten retter fokus på KIFOs sårbarhet vedrørende konkurransen om de nødvendige eksterne forsknings- og utredningsoppdragene. KIFO har dårligere muligheter enn universiteter og høyskoler til å sette inn egne ressurser for prosjektsøknader. Når det gjelder evaluatorenes bekymring, ser styret ingen enkel løsning i dagens situasjon. Derimot håper styret at det snart kan være mulig å legge uroen for grunnfinansieringen til sides, og at KIFO også i fortsettelsen inngår som en del av kostnadsrammen for Den norske kirke.

Avslutningsvis ønsker styret at hver og én som får denne teksten på sitt skrivebord tar seg tid til å gå igjennom publiseringslister, foredragstitler og andre spor etter KIFOs vitenskapelige arbeid i 2019. Et bidrag til Norges innsikt i den delen av livet i landets samfunnsmessige, kulturelle og politiske vev som staves kirke, religion og livssyn.

PS: Evalueringsrapporten har følgende bibliografiske referanse:

Halvorsen, Lars J. og Anders Aschim. 2019. «Eit senter for forskning i samtid og kyrkje»? Evaluering av KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning. Elverum: Høgskolen i Innlandet.

KIFOS FORMÅL

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning ble opprettet i 1993 av Kirkerådet i Den norske kirke etter oppdrag fra Kirkemøtet, og har ifølge vedtektene følgende formål:

- Å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet
- Å drive utrednings- og utviklingsarbeid i det samme fagområdet
- Å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne, til menighetene, til samfunnet og til den offentlige debatten

KIFO skal drive forsknings-, utrednings- og utviklingsarbeid innenfor sitt arbeidsområde, med særlig vekt på empirisk forskning. KIFO skal være en fri og uavhengig forskningsinstitusjon. Grunnforskning vil ofte være initiert av KIFO og/eller KIFOs samarbeidspartnere og finansiert gjennom grunnfinansieringen, eventuelt gjennom Norges Forskningsråd eller andre eksterne forskningsfond. Anvendt forskning vil som regel være utviklet i samarbeid med og finansiert av oppdragsgivere.

KIFO har et forskerfokus på rollen Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn har i samfunnet, og virkninger av politiske og kulturelle endringer. KIFO bidrar til å fortolke mangfoldet innenfor religions- og livssynsfeltet og i den sosiale og kulturelle konteksten. Aktuelle utfordringer for Den norske kirke er også viktig å belyse ut ifra et internasjonalt perspektiv.

KIFO har en tverrfaglig kompetanseprofil. I praksis skjer dette ved at fagpersoner med ulike kompetanse samarbeider om prosjekter, og gjennom å inkludere ulike teoretiske, empiriske og metodiske perspektiver. KIFOs hovednisjer innenfor et bredere forskersamfunn vil være å, (a) omsette spesifikke kirkefaglige utfordringer til mer generelle samfunnsvitenskapelige eller humanistiske forskningsprosjekt, (b) operasjonalisere teoretisk innsikt i anvendte og praksisnære forskningsprosjekt, (c) utvikle kvantitativ datainnsamling og analyse på livssynsfeltet, og (d) bidra til å styrke og opprettholde et nordisk religionssosiologisk forskningsmiljø. Strategisk plan for 2017–2019(20) fastsetter følgende særlige satsingsområder for virksomheten i denne perioden:

- Endring og kontinuitet i Den norske kirke
- Religion i samfunnet og religiøst mangfold
- Livssyn, verdier og etikk

Analyse av og forskning om statistikk-data for kirke-, religions- og livssynsfeltet er et kontinuerlig ansvar for KIFO.

ORGANISASJON OG STAB

Staben på KIFO i 2019 har bestått av 5 forskere i 100 prosents stilling, forskningssjef med 33 prosent forskningsandel, en rådgiver i administrativ stilling og en deltidsansatt forskningsassistent. Blant de heltidsansatte var det 2 forskere med professorkompetanse og 4 forskere med doktorgrad. KIFO videreførte avtalen med en professor II i 20 % stilling. Bemanningen har variert gjennom året. Ved utgangen av 2019 var det 6,7 årsverk ved KIFO.

Forsker I Pål Ketil Botvar (i permisjon fra 15. oktober 2018) sa opp sin stilling. Edvard Nergård Larsen begynte i fast forskerstilling 1. oktober. Han disputerte ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo, med avhandlingen: «Equally Unequal? Measuring and Contextualising Ethnic Discrimination in European Labour Markets».

Representantskapsmøtet ble avholdt 28. mai 2019. Ved valg til KIFO-styret ble det gjenvalg av styremedlem førsteamanuensis Irene Trysnes, Universitetet i Agder og varamedlem førsteamanuensis Yvonne Margretha Wang, Høgskulen på Vestlandet. Det ble også valg av ny styreleder. Etter innstillingen fra valgkomiteen ble professor Jørgen Straarup, Institutionen för historia och samtidsstudier, Södertörns högskola valgt som styreleder.

Det ble også valgt en valgkomité som består av: Professor Per Halse, Høgskolen i Volda, dekan Aud Valborg Tønnessen, Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo, og professor Ida Marie Høeg, Universitetet i Agder.

KIFOs virksomhet ble drøftet etter en innledning av styreleder Trude Evenshaug. Samtalen kretset rundt KIFOs økonomi og relasjon til Den norske kirke, og ulike tolkninger av kirkeforskningens posisjon innenfor KIFOs samfunnsoppdrag.

KIFOs styre har avholdt fire møter, hvorav ett møte i desember benyttet elektronisk behandling (epost), og behandlet 24 saker. Den viktigste saken i 2019 har vært tilsetting av ny forsker.

Styreleder, forskningssjef og rådgiver møtte til det årlige møtet med Kirkerådet 25. oktober. På møtet ble årsmelding og regnskap for 2018 gjennomgått. Hvordan evalueringen av KIFO skulle følges opp videre, ble drøftet.

KIFOs forskningsutvalg (FU) har en rådgivende funksjon overfor styret og forskningssjefen. Utvalget består av professor Geir Skeie, Universitetet i Stavanger, førsteamanuensis Lars Laird Iversen, MF vitenskapelig høyskole, forsker II Signe Bock Seggaard, Institutt for samfunnsforskning, og forsker II Ann Kristin Gresaker som ansattes representant.

FU har hatt fire møter i 2019, og behandlet 23 saker.

KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET

KIFO arbeider sammen med sine hovedsamarbeidspartnere og andre nasjonale og nordiske institusjoner om en rekke forskningsprosjekter, blant annet:

- Nattverden tilbake til folket: KIFO og Bispemøtet i Den norske kirke samarbeidet om en konferanse som tok opp temaet barnenattverd og endringer i den norske nattverdstradisjonen. Arrangementet ble holdt på Sentralen og samlet rundt 100 deltakere. Foredragsholderne var professor Arne Bugge Amundsen, forsker/teolog Bjørn Sandvik, professor Ola Tjørhom, rektor Ingunn Folkestad Breistein, professor Ingvild Sælid Gilhus, biskop Herborg Finnset, forsker Tore W. Rafoss og forsker Olaf Agedal.
- Arbeidslivsundersøkelse blant LHBT-ansatte i Den norske kirke: KIFO og Fafo inngikk avtale med Kirkerådet høsten 2019 om å lage en undersøkelse av arbeidsmiljøet for ansatte med LHBT-identitet. Et sammensatt forskerteam fra de to instituttene har i samarbeid med Kirkerådet planlagt gjennomføringen av en kvantitativ og kvalitativ datainnsamling

vinteren 2020. Arne Grønningsæter (Fafo) er prosjektleder. Prosjektet har som mål å kartlegge hvordan ansatte med LHBT-identitet i Den norske kirke opplever arbeidshverdagen sin, samt holdninger til LHBT-spørsmål blant kirkens ansatte for øvrig.

- Kirkevalg 2019: KIFO utfører en forskningsbasert evaluering av kirkevalget høsten 2019, basert på innsamlede valgdata og en medlemsundersøkelse rett etter valget. Dette datamaterialet vil bli analysert og rapportert våren 2020. Tore Witsø Rafoss er prosjektleder.
- Etter konfirmasjon – exit eller transitt: Prosjektet har en referansegruppe som blant annet inkluderer personer fra MF vitenskapelige høyskole og TF, UiO. Ann Kristin Gresaker er prosjektleder.

KIFO deltok på Kirkemøtets åpningsdag 27. mars og hadde en egen stand i fellesarealet utenfor møtesalen de to første møtedagene.

I representantskapsmøtets faglige del var temaet «Religion og humor». Ann Kristin innledet om forholdet mellom religion og humor, på bakgrunn av sin egen og andres forskning om dette som er presentert i boka Ingen spøk – en studie av religion og humor (red. Botvar, Gresaker og Hovdelien). Olaf Agedal kommenterte med utgangspunkt i hans forskning på bedehuskulturen, mens KIFOs styreleder Trude Evenshaug brukte sin erfaring som journalist i dagspressen og informasjonsdirektør i Kirkerådet.

KIFO hadde stand på Trosopplæringskonferansen på Gardermoen 6. november, med nystekte sveler fra medbrakt takke, utdeling av rapporten om barnenattverd og informasjon om KIFOs forskningsvirksomhet.

Det er også samarbeid i nettverket ved at KIFO forskere påtar seg undervisnings-, veilednings- og evalueringsoppdrag for studenter ved institusjonene.

INTERNASJONALT SAMARBEID

KIFOs forskere har i 2019 vært aktive i flere internasjonale forskningssamarbeidsprosjekter, og har verv i internasjonale fagorganisasjoner:

Sindre Bangstad mottok fredag 22. november 2019 Anthropology In The Media Award (AIME) av American Anthropological Association (AAA) i forbindelse med årsmøtet i foreningen i Vancouver, Canada. I begrunnelsen var det lagt særlig vekt på Bangstads bidrag til antropologisk formidling gjennom sin serie i public anthropology på Litteraturhuset i Oslo (2009-2019), og hans virke som spaltist i Anthropology News Online i 2017 og ulike bidrag i andre internasjonale medier. Bangstad er den første norske antropolog noensinne som mottar denne prisen. Bangstad er tilknyttet Columbia University, Institute for Religion and Public Life, i New York som 'visiting scholar', hvor han deltar i et internasjonalt forskningsprosjekt om religion og populisme, som koordinator for de europeiske delprosjektene. Han er medlem av International Advisory Board for det nye tidsskriftet Public Anthropology, som utgis av Brill. Professor Paul Gilroy, King's College London, ble tildelt Holbergprisen i 2019, og Sindre Bangstad ble spesielt invitert til seremonien som forslagsstiller til hans kandidatur. Bangstad har ellers deltatt i prosjekt- og søknadsutvikling på flere forskningssøknader som inkluderer utenlandske forskere.

Ånund Brottveit deltar i et internasjonalt forskningsprosjekt om religionsdialog, Religion and Dialogue in Modern Societies (ReDi), som administreres av Universitetet i Hamburg og finansieres av The German Federal Ministry of Education and Research. Han oversatte i 2017 et spørreskjema for en menighetsundersøkelse for bruk i Oslo, slik at resultatene kan sammenlignes mot Hamburg. Oslo-undersøkelsen har vært gjennomført i samarbeid med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) med tilskudd fra Oslo kommune.

Inger Furseth, Ann Kristin Gresaker og Netta Marie Rønningen deltar i det internasjonale prosjektet Nonreligion in a Complex Future Project. Blant hovedsamarbeidsinstitusjonene til KIFO deltar også Universitetet i Agder. Den nordiske forskergruppen har deltakere fra Danmark, Sverige og Finland. Prosjektet ledes fra Canada ved professor Lori Beaman, the Canada Research Chair in Religious Diversity and Social Change. Prosjektet undersøker den sosiale betydningen av ikke-religion i Canada, Norden, Australia, USA, Storbritannia og Latin-Amerika for helse, lov, utdanning, miljø og migrasjon. Edvard N. Larsen deltok i det internasjonale Horizon 2020-finansierte prosjektet GEMM (Growth, Equal Opportunities, Migration and Markets), og er medlem i de internasjonale nettverkene SASE (Society for the Advancement of Socio-Economics) og IMISCOE (International Migration, Integration and Social Cohesion). Fra April 2020 vil han også være medlem av nettverket COIN (Comparative Organizational Inequality Network) i forbindelse med sin postdoktor-stilling ved Universitetet i Oslo.

SENTRALE AKTIVITETER 2019

Prosjektporteføljen for 2019 avspeiler KIFOs strategiske mål slik disse er uttrykt i strategisk plan 2017–2019(20) og den etterspørsel som uttrykkes gjennom ekstern finansiering. I 2019 faller de eksternt finansierte prosjektene i stor utstrekning innenfor KIFOs satsningsområder og bidrar på den måten til at KIFOs sentrale forskningsmål realiseres.

I utvikling av eksternt finansierte prosjekter så vel som gjennom prioritering innenfor sin grunnbevilgning, legger KIFO vekt på å respondere på aktuelle utviklingstrekk, behov og initiativer på området kirke, religion og livssyn i samfunnet. Søknadssamarbeidet har involvert forskere fra KIFOs hovedsamarbeidsnettverk og fra andre FoU-miljøer, nasjonalt og internasjonalt. Tematikken har vært nordiske religionspolitiske modeller, hatytringer, samfunnsmessige utfordringer forbundet med økende religiøs mangfold, kristne migranter, kirketilhørighet etter konfirmasjon, arbeidsmiljø for ansatte med LHBT-identitet og rekruttering til stillinger i Den norske kirke.

Sindre Bangstad deltar i det forskningsrådsstøttede prosjektet «INTERSECT: Intersecting Flows of Islamophobia», som administreres av MF Vitenskapelig høgskole. Vi erfarer at «nåløyet» for NFR-finansiering er svært trangt, men vi anser det likevel som viktig å utvikle NFR-søknader for å utvide KIFOs kompetanse og eksterne forskningsnettverk.

KIFOs grunnbevilgning brukes på to måter: For det første ved å gi bedre rom for vitenskapelig publisering og formidling til samfunnet for øvrig, av forskningsbasert kunnskap. For det andre til å utføre forskning på områder som vi anser som viktig, men som har svakere tilgang på ekstern finansiering. Det legges også vekt på å forske på data tilgjengelig gjennom kirkelige statistikker og registre: Dette skjer, både gjennom særskilte prosjekter basert på kirkestatistikdata, og gjennom å analysere slike data i andre prosjekter i kombinasjon med andre datakilder.

I tråd med disse overordnede prinsippene har KIFO videreført prioriteringen fra 2018 av følgende forskningsområder:

- Forskning om sentrale reform- og endringsprosesser i Den norske kirke, herunder forskning om trosopplæring og nattverdstradisjonen i Den norske kirke
- Forskning om religion og offentlighet og religiøst mangfold
- Forskning som gjennom anvendelse og analyse av kirkestatistikk og innsamling av nye survey-data gir kunnskap om tilstand og endring området kirke, religion og livssyn.

Noen utvalgte prosjekter

- «Religion 2019» er en stor kvantitativ undersøkelse av den norske befolkningens tro- og livssyn. KIFO valgte å bekoste en slik undersøkelse med egne midler fordi vi mente det var viktig å lage en ny befolkningsundersøkelse 7 år etter den forrige tros- og livssynsundersøkelsen («TLU 2012»). Resultatene har hittil blitt brukt inn i andre prosjekter KIFO arbeider med, for eksempel prosjektet om barnenattverd. Vi har også formidlet resultater til allmenheten gjennom en reportasjeserie i Vårt Land høsten 2019.
- KIFO gjennomførte høsten 2018 og vinteren 2019 en menighetsundersøkelse i Oslo: «Undersøkelse blant Oslos tros- og livssynssamfunn». Spørreundersøkelsen er utviklet og anvendt av forskere i Hamburg og retter seg mot menighetsnivået i organisasjonene. KIFO har i samarbeid med STL undersøkt tros- og livssynsmangfoldet i Oslo, med fokus på interreligiøs dialog og samarbeid lokalt. Prosjektet har hatt tilskudd fra Oslo kommune og avsluttes vinteren 2020.
- «Rekruttering til kirkelig utdanning og tjeneste» er et prosjekt som søker å skaffe mer kunnskap om hvorfor unge velger og ikke velger kirkelige profesjonsstudier. Prosjektet har utgangspunkt i det Den norske kirke opplever som en «rekrutteringskrise», og forskningstemaet er formulert i dialog Kirkerådet. Prosjektet resulterte i rapporten «–Det er bare at jeg er mer interessert i noe annet. En studie av unges vurderinger av å velge kirkelig utdanning og profesjonsstillinger i Den norske kirke».

Strategiplanen sier at KIFO skal videreføre sitt arbeid med analyse av og forskning på statistikk- og registerdata på kirke-, religions- og livssynsfeltet. KIFO har en unik rolle blant de kirke- og religionsvitenskapelige miljøene når det gjelder kvantitativ forskning. Tore Witsø Rafoss deltar som KIFOs representant i Statistisk sentralbyrås Kirke-KOSTRA gruppe.

NORDIC JOURNAL OF RELIGION AND SOCIETY (NJRS)

KIFO har i 2019 fortsatt å bidra til utgivelsen av Nordic Journal of Religion and Society (NJRS), som er et engelskspråklig nivå 2-tidsskrift. (Nivå 2 angir at tidsskriftet har den høyeste rangeringen som vitenskapelig tidsskrift). NJRS er tilgjengelig på ldunn.no, der tidligere artikler fra og med 2006 er tilgjengelige. Inger Furseth og Mia Lövheim (Uppsala Universitet) er redaktører, mens Ann Kristin Gresaker er redaksjonssekretær. NJRS støttes i tillegg av Nordisk publiseringsnemnd for humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter (NOP-HS).

PUBLISERING OG FORMIDLING

KIFO hadde et høyere antall publikasjoner i 2019 enn i 2018 på grunn av to antologier. (Fullstendig liste over publikasjoner finnes under pkt. 6)

Tabellen er oppdatert	2018 Sum	2019 Sum	Hvorav på engelsk		Vitensk. nivå 2		Vitensk. nivå 1		Ikke fagfelle- vurdert
			2018	2019	2018	2019	2018	2019	
Bøker	2*	3*						3	
Artikler i tidsskrifter og bøker	14	18	10	5	4	5	8	12	1
Institusjonsrapporter el. lignende	4	3							
Bokanmeldelser i vitenskapelige tidsskrift/fagtidsskrift	2	2	2	2					

* Vi har kategorisert en doktorgradsavhandling under bøker.

I tillegg til publisering av bøker, artikler i bøker og tidsskrifter og forskningsrapporter, deltar forskerne på vitenskapelige konferanser og seminarer og presenterer sine forskningsfunn. De har presentert 3 'papere' på vitenskapelige konferanser og holdt 29 forelesninger på konferanser eller andre faglige sammenhenger.

KIFOs forskere er dessuten svært aktive når det gjelder forskningsformidling og kommunikasjon med offentligheten og KIFOs ulike brukergrupper, som departement, Kirkerådet, bispedømmeråd, fellesråd og menigheter på diverse samlinger hos disse, konferanser og fagdager. Se liste over framtrøden i media helt bakerst. Med kronikker, artikler og intervjuer, viser at KIFO-forskerne også er aktive og etterspurte for kommentarer og synspunkter i presse og media og gjennom det når ut til offentligheten. Det er registrert 82 opptredener i media i 2019.

ØKONOMI

Grunnbevilgningen til KIFO utgjorde 6 959 000 kroner i 2019. Eksterne prosjektinntekter var 1,64 mill. kroner i 2019. De samlede inntektene var 8,6 mill. kroner. Medlemskontingent fra 9 hovedsamarbeidspartnere var tilsammen kr 90 000. KIFO fikk et underskudd i 2019 på 370 000 kroner. Dette var imidlertid planlagt, ettersom styret (vedtak 8/18 og 28/18) hadde besluttet å lage en ny tros- og livssynsundersøkelse («Religion 2019», tidligere omtalt som «TLU 2.0») og om nødvendig finansiere den med uttak fra KIFOs egenkapital. Styret vedtok å bruke inntil 0,5 millioner til surveyen. Siden KIFO ikke lyktes å skaffe ekstern finansiering til datainnsamling, analyse- og formidlingsarbeid, betrakter vi overføringen på 371 000 kroner som dekning av kostnader til Religion 2019 og samtidig en saldering av regnskapet for 2019.

KIFO inngikk avtale med KNIF Regnskap om levering av regnskapstjenester i 2019. Samarbeidet med KNIF Regnskap har gitt KIFO en god teknisk løsning for håndtering av budsjett, regnskap, fakturering og lønnskjøring.

EVALUERING AV KIFO

Styret ga forskerne Lars Julius Halvorsen (Høgskolen i Volda) og Anders Aschim (Høgskolen Innlandet) i oppdrag å lage en ekstern evaluering av KIFO. Evalueringen skulle undersøke i hvilken grad KIFO realiserte målsettingene i sitt mandat og vurdere KIFOs rolle i dagens situasjon. Evaluering ble gjennomført i perioden høsten 2018 til høsten 2019 og hadde særlig fokus på KIFOs siste 10-årsperiode. Bakgrunnen for evalueringen har vært Kirkemøtets søkelys på KIFOs grunnbevilgning og Kirkerådets vedtak om å be om en slik evaluering.

Evaluatorene har fått innsyn i KIFOs arkiver, intervjuet ansatte, ledelse, styrerepresentanter og samarbeidspartnere. Hovedkonklusjonen var at «KIFO i stor grad oppfyller sitt mandat, gitt miljøets størrelse og ressurstilgang». Rapporten trekker frem at KIFO holder en sterk posisjon i det nasjonale og internasjonale religionssosiologiske forskningsmiljøet, spesielt når det gjelder kvantitativ forskning. KIFO er også gode på forskningsformidling til allmennheten gjennom ulike mediekkanaler og forskerne har i stor grad vært synlige offentligheten.

Evalueringen beskriver KIFOs forskningsfelt som preget av «markedssvikt», fordi markedet ikke kan bære forskningsaktiviteten på dagens nivå uten ekstra økonomiske tilskudd. Rapporten viser til at det finnes alternative måter for Den norske kirke å finansiere forskning på, men konkluderer med at disse neppe vil medføre økonomisk innsparing.

3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2019

Ansgar Teologiske Høgskole, Kristiansand (ATH)
Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo (TF)
MF vitenskapelig høyskole, Oslo (MF)
VID vitenskapelige høgskole, Oslo (VID)
Høgskulen i Volda, Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag, Volda (HVO)
IKO – Kirkelig pedagogisk senter, Oslo
Kirkerådet, Oslo (KR)
NLA Høgskolen, Bergen
Universitetet i Agder, Institutt for religion, filosofi og historie, Kristiansand (UIA)

REPRESENTANTSKAPET 2019

Professor Ingvild Sælid Gilhus, leder, oppnevnt av Kirkerådet
 Varamedlem: Førsteamanuensis Svein Sando
Professor Idar Kjølsvik, oppnevnt av Kirkerådet
 Varamedlem: Professor emeritus Preben Lindøe
Professor Jone Salomonsen, oppnevnt av Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo
 Varamedlem: Professor Oddbjørn Leirvik
Praktikumsleder Fredrik Saxegaard, oppnevnt av MF vitenskapelig høyskole
 Varamedlem: Førsteamanuensis Tone Stangeland Kaufmann
Rektor Bård Mæland, oppnevnt av VID vitenskapelige høgskole
 Varamedlem: Professor Annette Leis-Peters
Direktør Marianne Uri Øverland, oppnevnt av IKO – Kirkelig pedagogisk senter og IKO-Forlaget AS
 Varamedlem: Administrasjonsleder Dag-Eirik Lannem
Rektor/førsteamanuensis Erik Waaler, oppnevnt av NLA Høgskolen
 Varamedlem: Førsteamanuensis Egil Morland
Høgskolelektor Hildegunn Valen Kleive, oppnevnt av Høgskulen i Volda
 Varamedlem: Førsteamanuensis Jostein Garcia de Presno
Professor Odin Lysaker, oppnevnt av Universitetet i Agder
 Varamedlem: Professor Elisabet Haakedal
Førsteamanuensis Marie Skånland, oppnevnt av Ansgar Teologiske Høgskole
 Varamedlem: Førstelektor Øyvind Skjeggstad

KIFOS STYRE 2019

Førsteamanuensis Trude Evenshaug, Universitetet i Sørøst-Norge, styreleder til 28.5.19.

Varamedlem: Førsteamanuensis Per Halse, Høgskulen i Volda, vara til 28.5.19.

Professor Jørgen Straarup, Södertörns högskola, styreleder fra 28.5.19.

Varamedlem: Direktør Marianne Uri Øverland, IKO – Kirkelig pedagogisk senter og IKO-forlaget AS

Instituttleder/førsteamanuensis Irene Trysnes, Universitetet i Agder, nestleder

Varamedlem: Førsteamanuensis Yvonne Margretha Wang, Høgskulen på Vestlandet

Førsteamanuensis Knut Tveitereid, MF vitenskapelig høyskole

Varamedlem: Lars Laird Iversen, førsteamanuensis, MF vitenskapelig høyskole

Dr. theol. Nils Terje Lunde, stabsprest ved Forsvarets skolesenter, oppnevnt av Kirkerådet, fra 28.5.19.

Varamedlem: Elisabet Yrwing Guthus, prost, Vestre Aker prosti i Oslo bispedømme, fra 28.5.19.

Forsker Olaf Agedal, representant for ansatte

Varamedlem: Forsker Sindre Bangstad

Trysnes og Wang (vara) ble gjenvalgt for en ny periode på Representantskapsmøtet 28.5.2019.

Sindre Bangstad
Forsker I; cand.polit., ph.d., sosialantropologi.
Kompetanseområder: sosialantropologi,
muslimer i sekulære samfunn (Sør-Afrika,
Norge), menneskerettigheter, tros- og
livssynsfrihet, islam, hatytringer, ytringsfrihet,
sekularisme og sekularitet, rasisme,
islamofobi.

E-post: sindre.bangstad@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 24

Ånund Brottveit
Forskningsjef; cand.polit., ph.d.,
sosialantropologi
Kompetanseområder: sosialantropologi,
symbol- og ritualteori, kulturanalyse,
flerkulturalitet, sosialt nettverk, dialogisme og
diskursteori, medisinsk antropologi.

E-post: anund.brottveit@kifo.no

Direkte telefon: 22 33 47 25

Inger Furseth
Professor II; dr.polit., sosiologi
Kompetanseområder: religionssosiologi, kjønn
og religion, religiøst mangfold, sosiologisk
teori, sosiale og religiøse bevegelser.

E-post: inger.furseth@sosgeo.uio.no

Ann Kristin Gresaker
Forsker II, ph.d., sosiologi
Kompetanseområder: religion, populærkultur
og kjønn, medieanalyse, religionssosiologi,
religiøs endring.

E-post: gresaker@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 28

Edvard Nergård Larsen
Forsker II; ph.d., sosiologi
Kompetanseområder: empiriske studier av
moral, religion og politiske holdninger,
statistikk, religionssosiologi, nyreligiøsitet,
menighetsstudier.

E-post: edvard.nergard.larsen@kifo.no

Tore Witsø Rafoss
Forsker II; ph.d., sosiologi
Kompetanseområder: kultursosiologi, kognitiv
sosiologi, kollektiv identitet, terror,
religionssosiologi, kvantitativ og kvalitativ
metode.

E-post: tore.rafoss@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 26

Netta Marie Rønningen
Forskningsassistent, MA, sosiologi
E-post: netta.marie.ronningen@kifo.no

Olaf Agedal
Forsker I; dr.philos., sosiologi
Kompetanseområder: kultur- og
religionssosiologi, symboler, ritualer, jubileer,
minnepolitikk, nasjonal identitet, kirker som
kulturarena.

E-post: aagedal@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 23

Administrasjon:

Ina Holmstad
Rådgiver.
E-post: ina.holmstad@kifo.no
Direkte telefon: 23 33 47 20

Prosjektene presenteres under følgende fem overskrifter.

1. Endring og kontinuitet i Den norske kirke
2. Religion i samfunnet og religiøst mangfold
3. Livssyn, verdier og etikk
4. Analyse av og forskning på registerdata og statistikk på kirke-, religions- og livssynsfeltet
5. Andre prosjekter

Inndelingen svarer til de tre satsningsområdene definert i strategisk plan 2017–2019(20), og KIFOs kontinuerlige ansvar for forskning og kunnskapsoppbygging på området kirke-, religions- og livssynsstatistikk. (For publikasjoner og formidling fra prosjektene, se kapitel 6.)

Når det under finansiering står KIFO, betyr det at prosjektet er finansiert av KIFOs grunnfinansiering/tilskudd fra Kirkerådet over statsbudsjettet. Der det står KIFO og en annen institusjon, er prosjektet finansiert med tilskudd samt at KIFO bruker av grunnfinansieringen som egenandel for å gjennomføre prosjektet. Innenfor hvert satsningsområde er prosjektene oppført med de største finansieringskildene først.

5.1 ENDRING OG KONTINUITET I DEN NORSKE KIRKE

Dette satsningsområdet fokuserer på

- Den norske kirkes arbeid med kirkeordning, demokrati og organisasjonsspørsmål
- Utvikling i Den norske kirkes gudstjenesteliv, trosopplæring, kulturformidling
- Den norske kirke som «Norges folkekirke» etter avviklingen av statskirkeordningen

Barnenattverd

Bemanning: Ånund Brottveit, Tore W. Rafoss, Olaf Aagedal

Ferdigstilling: 2019

Finansiering: Kirkerådet / Trosopplæringsreformen

Prosjektbeskrivelse: Tema for prosjektet er den nye nattverdstradisjonen i Den norske kirke der også barn inkluderes i nattverden. Prosjektet undersøker hvordan nattverd introduseres og praktiseres innenfor ramme av Trosopplæringsreformen. Barnenattverd settes også inn i en videre kulturell og historisk sammenheng der vi vil analysere denne praksisen som en del av en langsiktig endring av den norske nattverdstradisjonen. Prosjektarbeidet i 2019 var avslutning av projektrapport og annet formidlingsarbeid.

Etter konfirmasjonen – exit eller transitt?

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Netta Marie Rønningen, Tore Witsø Rafoss, og Olaf Aagedal

Ferdigstilling: Våren 2020

Finansieringskilder: Kirkerådet (trosopplæringsmidler) og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker hva som skjer med ungdoms tilknytning til Den norske kirke og deres religiøse identitet etter konfirmasjonstiden og ut i deres unge voksne liv. Basert på en kvantitativ spørreundersøkelse og kvalitative intervju blant unge voksne spør vi om etterkonfirmasjonstiden blir en exit-fase der man velger bort kontakt med kirken eller en transitt-fase som fører over i ny form for tilknytning til kirken og til en ny «voksen» religiøs identitet. Prosjektet skal også belyse ansattes erfaringer med tiltak rettet mot barn og unge.

Kristne migranter i møte med Den norske kirke

Bemanning: Sindre Bangstad og Ånund Brøttveit

Ferdigstilling: 31. desember 2019

Finansiering: KIFO.

Samarbeidsparter: Kirkerådet.

Prosjektbeskrivelse: Forberedende arbeid med en planlagt studie om kristne migranternes møte med menigheter i Den norske kirke, med særlig vekt på ressurser og tiltak, planlagt utført i 2019.

Arbeidslivsundersøkelse av LHBT-personer i Den norske kirke

Bemanning: Ånund Brøttveit, Ann Kristin Gresaker, Edvard N. Larsen

Ferdigstilling: Juni 2020

Finansiering: Kirkerådet (oppdrag)

Samarbeidsparter: Kirkerådet og Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning via Arne Grønningsæther (Fafo), prosjektleder, og Olav Elgvin (Fafo).

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet har som mål å kartlegge hvordan ansatte med LHBT-identitet i Den norske kirke opplever arbeidshverdagen sin, samt holdninger til LHBT-spørsmål blant kirkens ansatte for øvrig. Prosjektet vil bygge på en kvantitativ (survey) og en kvalitativ (fokusgrupper og dybdeintervju) komponent.

Rekruttering til kirkelig utdanning og tjeneste

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Netta Marie Rønningen og Tore Witsø Rafoss

Ferdigstilling: Januar 2020

Finansieringskilder: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet utføres etter initiativ fra, og i dialog med, Kirkerådet og målet er å frembringe kunnskap om hvorfor unge velger og ikke velger kirkelige profesjonsstudier. Det vil spesielt legges vekt på hvorfor unge med erfaring fra kirkelige aktiviteter likevel ikke velger kirkelig utdanning og tjeneste. Resulterte i rapporten «Det er bare at jeg er mer interessert i noe annet». En studie av unges vurderinger av å velge kirkelig utdanning og profesjonsstillinger i Den norske kirke.

Vestnorsk kristendom i endring

Bemanning: Olaf Agedal sammen med forskergruppe ved Høgskolen i Volda. Prosjektleder Birger Løvlie.

Ferdigstilling: 2020

Finansiering: deltagernes institusjoner

Samarbeidsparter: Forskergruppe ved Høgskolen i Volda. Prosjektleder Birger Løvlie.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er et samarbeidsprosjekt organisert av Høgskolen i Volda som skal se på endringer i vestnorsk religiøsitet. Agedals bidrag er å beskrive endringer i bedehusreligiøsiteten gjennom artikkelen Kristen eller kristeleg? Fjordingen mellom kyrkje og bedehus.

Skrifta på veggen. Skjermbruk i gudstjenester i Den norske kirke

Bemanning: Olaf Agedal

Finansieringskilder: forprosjekt/søknadsutvikling: KIFO.

Prosjektbeskrivelse: Bruk av videokanon/skjerm eller flatskjermer (for å vise salmer og tekster om liturgi) har bredd om seg i Den norske kirke i de senere år. Dette aktualiserer blant annet spørsmål om kulturvern av bygninger og om kommunikasjonsmessige konsekvenser av skjermbruk i kultisk sammenheng. I prosjektet vil vi se på hvor mange kirker som har tatt i bruk slikt utstyr, hvilke godkjenningsprosesser som ligger til grunn, hva skjermene blir brukt til i praksis, hvordan skjermbruk påvirker kommunikasjonen i gudstjenesten, og hvilke reaksjoner og debatter denne praksisen har skapt.

Nattverden tilbake til folket? KIFO-seminar i samarbeid med Bispemøtet.

Bemanning: KIFOs ansatte og inviterte bidragsytere.

Ferdigstilling: 2019

Finansiering: KIFO og Bispemøtet i Den norske kirke

Prosjektbeskrivelse: Planlegging og gjennomføring av et dagsseminar om endringer i nattverdpraksis med utgangspunkt i KIFOs prosjekt om barn og nattverd.

5.2 RELIGION I SAMFUNNET OG RELIGIØST MANGFOLD

Dette satsningsområdet fokuserer på følgende punkter:

- Ulike aspekter ved religion og livssyn i det offentlige rommet
- Empiriske endringer i religionsbildet
- Livsfaseritualer i et livssynsåpent samfunn
- Religiøsitet i nasjonale ritualer

Religion og humor

Bemanning: Ann Kristin Gresaker

Ferdigstilling: juni 2019

Finansiering: Fritt ord, Medietilsynet og KIFO

Samarbeidspartner: Pål Ketil Botvar, Universitet i Agder, Olav Hovdelien, OsloMet – Storbyuniversitetet, Benjamin Eriksen, Bjarte Leer-Helgesen, Agder og Telemark bispedømme, Andreas Häger, Åbo Akademi (Finland), Gunnar Haaland, OsloMet – Storbyuniversitetet, Pål Repstad, Universitetet i Agder, Kai Hanno Schwind, Høyskolen Kristiania, Sofia Sjö, Åbo Akademi (Finland), Shoaib Sultan, Didrik Söderlind, Human-Etisk Forbund og Irene Trysnes, Universitetet i Agder.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker ulike sider ved relasjonen mellom religion og humor i norske medier, inkludert produksjon av religionshumor, humoristiske fremstillinger av religion i ulike medier og ulike religiøse gruppers respons på og holdninger til religionshumor. Resultatet av prosjektet ble publisert i boka Ingen spøk – En studie av religion og humor som kom ut på Cappelen Damm i juni 2019 (open access).

Undersøkelse av Oslos tros- og livssynssamfunn

Bemanning: Ånund Brøttveit, Sindre Bangstad,

Ferdigstilling: 2020

Finansiering: Oslo kommune, KIFO

Samarbeidsparter: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), Stein Villumstad, Anne Sender og Ingrid Joyce (STL).

Prosjektbeskrivelse: Kartlegge samarbeid i Oslo mellom lokale tros- og livssynssamfunn, mellom disse og myndighetene, og med offentlige kulturinstitusjoner. Spørreundersøkelsen er utviklet av forskere i Hamburg og gjennomføres som en QuestBack survey. KIFO samarbeider med STL for å følge opp respondentene og eventuelt tilby alternative måter å besvare skjemaet på. Undersøkelsen vil gi mer kunnskap om tros- og livssynsmangfoldet i Oslo, om hva som skjer av samfunnsrettede aktiviteter på lokalt plan, og hvordan ulike trossamfunn og livssynsorganisasjoner stiller seg til kontakt med andre.

Urban Management of Religious Diversity/ artikkelprosjekt

Bemanning: Ånund Brøttveit, Anna Körs

Ferdigstilling: 2020

Finansiering: KIFO

Samarbeidsparter: Universität Hamburg, Universitetet i Stavanger, VID Stavanger

Prosjektbeskrivelse: I samarbeid med Universitetet i Stavanger/VID Stavanger, var KIFO i 2016-2018 ansvarlig for en lokal studie av tros- og livssynsdialog i Oslo. Casestudien er del av det komparative prosjektet Religious Dialogue in Modern Societies/ReDi ledet av Geir Skeie (UiS), med lignende studier i London og Hamburg. Et sentralt forskningsspørsmål var: hvordan nøkkelaktører i politikk og forvaltning og sivilsamfunnsorganisasjoner håndterer religiøs mangfold. I 2018/2019 har KIFO tilpasset til Oslo en survey-undersøkelse beregnet på menigheter/livssynssamfunn som først ble utviklet i Hamburg. Det er meningen å lage en felles publikasjon basert på data fra både Oslo og Hamburg. Arbeid i 2018 har dreid seg om artikkelskriving i samarbeid med ReDi/Hamburg-forskeren Anna Körs.

Nonreligion in a Complex Future Project

Bemanning: Inger Furseth, Ann Kristin Gresaker, Netta Marie Rønningen

Ferdigstilling: 2026

Finansiering: Research Council of Canada

Samarbeidspartnere: Internasjonalt prosjekt. Deltakere i den nordiske forskergruppen: Inger Furseth (prosjektleder for nordisk gruppe), Universitetet i Oslo, Netta Marie Rønningen, KIFO, Brian Jacobsen, Københavns Universitet (Danmark), Kimmo Ketola, Church Reseach Center (Finland), Mia Lövheim, Uppsala Universitet (Sverige), Kati Niemelä, Universitetet i st-Finland (Finland), Sivert Urstad, Universitetet i Agder og Margit Warburg, Københavns Universitet (Danmark)

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker den sosiale betydningen av ikke-religion i Canada, Norden, Australia, USA, Storbritannia og Latin-Amerika for helse, lov, utdanning, miljø og migrasjon.

5.3 LIVSSYN, VERDIER OG ETIKK

Dette forskningsområdet fokuserer på:

- Tros- og livssynssamfunnenes engasjement i etiske spørsmål
- Betydningen av tro og livssyn for verdier og holdninger i samfunnet
- Religion, rettigheter og lovgivning
- Samfunnsutvikling og verdikonflikter

5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET

Religion 2019 (tidl. Tros- og livssynsundersøkelsen 2.0)

Bemanning: Tore Witsø Rafoss

Ferdigstilling: 2019

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Arbeid med å utforme en ny tro- og livssynsundersøkelse.

Forskning for Vårt Land

Bemanning: Tore Witsø Rafoss

Ferdigstilling: Høsten 2019

Finansiering: Ekstern: Vårt Land

Prosjektbeskrivelse: Prosjekt som analyserte religion og livssyn i Norge med fokus på politikk og avispreferanser. Ble gjort etter initiativ fra Vårt Land og resulterte i en presentasjon i avisen lokaler.

Kirkevalget 2019

Bemanning: Tore W. Rafoss, Edvard Larsen, Olaf Aagedal, Netta Marie Rønningen

Ferdigstilling: Juni 2020

Finansiering: Den norske kirke

Prosjektbeskrivelse: Analyse av kirkevalget 2019, inkludert analyse av valgresultatene, en egen velgersurvey og Den norske kirkes valgmoduler. I tillegg vil rapporten videreføre analyser fra tidligere valg og tegne opp teoretiske og historiske perspektiver på valget.

5.5 ANDRE PROSJEKTER

A Boy Named Benjamin

Bemanning: Sindre Bangstad

Ferdigstilling: 2020

Finansiering: Egenandel.

Samarbeidsparter: Forskningsbibliotekar Michelle Antoinette Tisdal, Nasjonalbiblioteket, Oslo.

Prosjektbeskrivelse: Planlagt bok på 250 sider om det nynazistiske og rasistiske drapet på 15-årige Benjamin Hermansen på Holmlia i Oslo i 2001, og minnekulturer etter Hermansen-drapet. Forord ved Prof og Holbergprisvinner Paul Gilroy (Kings College London). Planlagt utgitt på Princeton University Press på årsmøtet for drapet i 2021. Planlagt cover-illustrasjon ved Lisa Aisato. Prøvekapittel på 51 s., og revidert synopsis på 8 s. levert Duke University Press ved redaktør Ken Wissoker ultimo mars 2019. Revidert prøvekapittel og synopsis på 54 s. levert Princeton University Press ved sjefsredaktør Fred

Appel levert primo august 2019. Synopsis for norsk bearbeidet populærvitenskapelig utgave på 4 s. levert forlagsredaktør Nazneen Khan-Østrem på Aschehoug primo august 2019.

Samarbeid om selvhjelp/ bokprosjekt

Bemanning: Ånund Brottveit

Ferdigstilling: 2019

Finansiering: OsloMet/KIFO

Samarbeidspartnere: Nora Gotaas, Hilde H. Zeiner og Marte Feiring, OsloMet

Prosjektbeskrivelse: Medredaktør og forfatter i bokprosjekt basert på selvhjelpsforskningen. Forskerne har analysert fremveksten av den nye formen for selvorganiserte selvhjelpsgrupper, promotert av organisasjonen Selvhjelp Norge. Forskningsprosjektet «Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper» ble administrert av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR). Bokprosjektet, Samarbeid om selvhjelp, bygger på dette prosjektet. Boka ble publisert slutten av juni og hadde lanseringsseminar på OsloMet, 27. november 2019.

6 PUBLIKASJONER

6.1 BØKER

Ånund Brottveit

- Ånund Brottveit og Marte Feiring (red.). 2019. Samarbeid om selvhjelp. En antologi om selvhjelpsbevegelsen i Norge. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Open access. (nivå 1)

Ann Kristin Gresaker

- Botvar, Pål Ketil, Ann Kristin Gresaker og Olav Hovdelien, red. 2019. Ingen spøk: En studie av religion og humor. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Open access. (Nivå 1)

Edvard Nergård Larsen

- Larsen, Edvard N. 2019. «Equally Unequal? Measuring and Contextualizing Ethnic Discrimination in European Labor Markets. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo: Oslo.

6.2 ARTIKLER I BØKER

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre. 2019. «Bat Ye'or and Eurabia.» I Key Thinkers of The Radical Right: Behind The New Threat To Liberal Democracy, redigert av Mark Sedgwick, 170-187. (nivå 2).

Ånund Brottveit

- Brottveit, Ånund, Gotaas, Nora, Zeiner, Hilde Hatleskog og Marte Feiring. 2019. «Den nye selvhjelpsbevegelsen». I Samarbeid om selvhjelp. En antologi om selvhjelpsbevegelsen i Norge, redigert av Ånund Brottveit og Marte Feiring, 9–46. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (nivå 1)
- Brottveit, Ånund. 2019. «Selvhjelpsgrupper og behandlingsgruppers tilnærming til personlig endring – hva er likt og ulikt?». I Samarbeid om selvhjelp. En antologi om selvhjelpsbevegelsen i Norge, redigert av Ånund Brottveit og Marte Feiring, 47–68. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (nivå 1)
- Brottveit, Ånund. 2019. «Rom for selvhjelp. Sosialt entreprenørskap og offentlig – frivillig samarbeid». I Samarbeid om selvhjelp. En antologi om selvhjelpsbevegelsen i Norge, redigert av Ånund Brottveit og Marte Feiring, 139–165. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (nivå 1)
- Brottveit, Ånund, Feiring, Marte og Hilde Hatleskog Zeiner. 2019. «Selvhjelp i grenseland – en ny type helsebevegelse?». I Samarbeid om selvhjelp. En antologi om selvhjelpsbevegelsen i Norge, redigert av Ånund Brottveit og Marte Feiring, 191–212. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (nivå 1)

Ann Kristin Gresaker

- Botvar, Pål Ketil, Ann Kristin Gresaker og Olav Hovdelien. 2019. «Humor og religion – et umake par?» I Ingen spøk: En studie av religion og humor, redigert av Pål Ketil Botvar, Ann Kristin Gresaker og Olav Hovdelien, 9–29. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Open access. (Nivå 1)
- Gresaker, Ann Kristin. 2019. «Vet du hvorfor Gud skapte Adam før Eva?» Vi Menns vitser om religion, kjønn og sex. I Ingen spøk: En studie av religion og humor, redigert av Pål Ketil Botvar, Ann Kristin Gresaker og Olav Hovdelien, 97–117. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Open access. (Nivå 1)
- Gresaker, Ann Kristin og Olav Hovdelien. 2019. «'Hvis jeg virkelig ville forandre verden, burde jeg nok gjort noe annet': Standupkomikere om religionshumor.» I Ingen spøk: En studie av religion og humor, redigert av Pål Ketil Botvar, Ann Kristin Gresaker og Olav Hovdelien, 141–160. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Open access. (Nivå 1)

6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre. 2019. «Viktig vitenskapelig bidrag». Tidsskrift for Samfunnsforskning 1 (Nivå 1).
- Bangstad, Sindre og Mohamed Abdi. 2019. «Tvedts metode». Nytt Norsk Tidsskrift 36 (1): 64-77 (nivå 1).
- Bangstad, Sindre, Paul, Gilroy Tony J Sandset og Gard R. Højberg 2019. «A diagnosis of contemporary forms of racism, race and nationalism: a conversation with Paul Gilroy». Cultural Studies 33 (2): 173-197 (nivå 2).
- Bangstad, Sindre, Bertelsen, Bjørn Enge, Henkel, Heiko (red). 2019. «The politics of affect: Perspectives on the rise of the far-right and right-wing populism in the West». Focaal-Journal of Global and Historical Anthropology 83: 98-113 (nivå 1)
- Bangstad, Sindre, Bjørn Enge Bertelsen, og Heiko Henkel, (red). 2019. «The politics of affect: Perspectives on the rise of the far-right and right-wing populism in the West», Focaalblog 14.03.19 (nivå 1).
- Sindre Bangstad og Frode Helland. 2019. «The Rhetoric of Islamophobia: An Analysis of the Means of Persuasion in Hege Storhaug's writings on Islam and Muslims». Ethnic and Racial Studies (nivå 2).
- Sindre Bangstad. 2019. «Response to Teitelbaum's 'Collaborating with the Radical Right'». Current Anthropology 60 (3), June (nivå 2).
- Sindre Bangstad og Halvard Johannessen. «Høyreekstremistisk og populistisk bruk av kristendom: Intervju med Sindre Bangstad». Nytt Norsk Kirkeblad 5:11-17.

Inger Furseth

- Furseth, Inger, Lene Kühle, Knut Lundby og Mia Lövheim. 2018. "Religious Complexity in Nordic Public Spheres". Nordic Journal of Religion and Society 18 (1): 71-90. (nivå 2)
- Furseth, Inger. 2019. «Den norske kirke for «nordmenn»? Et sosiologisk blikk på immigranter og kirke». Kirke og Kultur 123 (3): 280-290. (Debattartikkel, nivå 1)

6.4 RAPPORTER

- Bangstad, Sindre. 2019. Kristne migranter i møte med Dnk. KIFO-rapport 3:2019. Oslo: KIFO.
- Gresaker, Ann Kristin, Rafoss, Tore W., Rønningen, Netta Marie. 2019. «Det er bare at jeg er mer interessert i noe annet». En studie av unges vurderinger av å velge kirkelig utdanning og profesjonsstillinger i Den norske kirke. KIFO rapport 2019:2. Oslo: KIFO.
- Agedal, Olaf, Brottveit Ånund og Rafoss, Tore Witsø. 2019. Då barna opna nattverden. Ein studie av barnenattverd i Den norske kyrkja. KIFO Rapport 2019: 1. Oslo: KIFO

6.5 BOKANMELDELSE I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT

Sindre Bangstad

- Bangstad, Sindre. 2019. Anmeldelse av Ghassan Hage, *Is Racism An Environmental Threat?* (Polity Press, 2017), *Politics, Religion & Ideology*.
- Bangstad, Sindre. 2019. Anmeldelse av Kathleen Belew, *Bring the war home: the white power movement and paramilitary America* (Harvard University Press, 2018), *Politics, Religion & Ideology*.

6.6 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)

Tore Witsø Rafoss

- Medlem i ansettelseskomite ved KIFO som tillitsvalgt

Olaf Agedal

1. Bedømmelse av Ingeborg Hjorth Ph.D. avhandling. Institutt for historiske studier, NTNU. Medlem av komiteen og 2. opponert.

6.7 FOREDRAG OG GJESTEFØRELESNINGER

Sindre Bangstad

- Sekularisme i Norge. Foredrag på Menighetsfakultetet (MF). 4. januar.
- Hatprat – noen kompliserende problemstillinger. Invitert foredrag ved konferansen Netthets og hatprat, arrangert av FIDA (Forum for Inkludering og Dialog Agder), Kristiansand kommune og Universitetet i Agder (UiA), Universitetet i Agder, 4. februar.
- Hva er ekstremisme? Invitert foredrag for Dialogpilotene, Teologisk Fakultet (TF), Universitetet i Oslo (UiO), 7. februar.
- Utfordringer ved religiøst mangfold og politisk samhold, Prøveforelesning, Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier (LUI), OsloMet-Storbyuniversitetet, 11.februar.
- Hatytringer: ytringsfrihetens 'mørke tvilling', Invitert Forelesning, Mangfoldsutdanningen, Politihøgskolen i Oslo, 24. mai.
- Islamofobi: En analyse av Hege Storhaug og HRS sin retorikk om islam og muslimer. Invitert foredrag på Arendals-uka, Kirkens Bymisjon og Forum For Inkludering og Dialog Agder (FIDA), Arendal 15. august 2019.

- Ekstremisme – hva er det og hvordan kan det motvirkes? Invitert foredrag for Høgskolen Innlandet, Lillehammer, 9. oktober 2019.
- Islam og politikk. Invitert gjesteforelesning for Teologisk Fakultet (TF), Universitetet i Oslo (UiO), 24. oktober 2019.
- Keynote, Mellom 'rase' og etnisitet: Spiller våre begreper noen rolle? Invitert keynote på møtet 'Ut av akademien: Rasialisering og klassifikasjonskamp', Litteraturhuset i Oslo, 31. Oktober.
- Hva er rasisme? Invitert foredrag for Barnevernstjenesten i bydel Alna, Grorud, Stovner, Bjerke og Søndre Nordstrand, Kuben Vdg. Skole, 14. november.
- Manifestations of Intolerance Against Muslims: The Norwegian Case. Invitert foredrag for OSCE ODIHR-ekspertmøte om muslimhat i Norge, ChristianiaQvartalet Møtesenter, Oslo, 9. Desember.

Ånund Brottveit

- Eit senter for forskning i samtid og kyrkje? Paneldeltagelse. Frokostmøte i om KIFO-evalueringen. Kirkerådet. Kirkens Hus, 21. november 2019.
- Nattverden tilbake til folket? Eit seminar om endringar i den norske nattverdspraksisen. KIFO og Bispemøtet i Den norske kirke. Møteleder. Sentralen. 25. november 2019.
- Hjelp til selvhjelp – fra gruppa, organisasjonen og myndighetene. Presentasjon på lanseringsseminar for boka «Samarbeid om selvhjelp», OsloMet, 27. november 2019.
- Undersøkelse av tros- og livssynssamfunn i Oslo 2018/19. Presentasjon på STLs høstsamling for lokale dialoggrupper 2019. Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL). Litteraturhuset, Oslo, 29. november 2019.

Inger Furseth

- "Den norske kirke for «nordmenn»? Et sosiologisk blikk på immigranter og kirke". Seminar om Kirke mot 2030, MF Vitenskapelig Høyskole, 6. mars 2019.
- Kvinners betydning i ekstremistiske religiøse bevegelser. Seminar om Kjønn og religion: Temaer omkring feminisme, vold og ekstremisme. Universitetet i Oslo, 14. mars 2019.

Ann Kristin Gresaker

- Etter konfirmasjonen – exit eller transitt? Presentasjon av forskningsprosjekt. Konfirmasjonsdagen 2019. Kirkerådet/Den norske kirke, Oslo. 7. mai
- Religion – noe å le av? Presentasjon av boka Ingen spøk. En studie av religion og humor. Institutt for sosiologi, Universitetet i Oslo. 11- april.
- Religion – noe å le av? Presentasjon av boka Ingen spøk. En studie av religion og humor. KIFOs representantskapsmøte, Oslo 28. mai.
- Lansering av boka Ingen spøk. En studie av religion og humor. Holdt innledning og presenterte kapittel om standupkomikere om religionshumor. Cappelen Damm Akademisk, Oslo. 17. september.
Rekruttering til kirkelig utdanning og stillinger. Presentasjon av foreløpige funn sammen med Tore Rafoss. Rekrutteringskonferansen 2019. Kirkerådet/Den norske kirke, Oslo. 26. november.

Olaf Agedal

- Barn og nattverd. Rapportpresentasjon. Frokostseminar. Kirkerådet. Kirkens Hus, 4. september 2019.
- Opninga av nattverden for barn – barn si opning av nattverden. Seminaret Nattverden tilbake til folket? Bispemøtet og KIFO. Sentralen Oslo.

6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

Sindre Bangstad

- A State of Suspicion: Countering 'radicalization' into 'violent extremism' in Norway. Konferansen Security and Morality, IKOS, Universitetet i Oslo, 28. mars 2019.
- Doing Fieldwork Among People We Don't Necessarily Like – And What That Means For Digital Media Ethnography. Invitert keynote til panel om 'digital ethnography', Årskonferansen til den tyske foreningen for kultur- og sosialantropologi (DGSKA), Konstanz, Tyskland, 2. oktober 2019.
- Religion and Populism in Norway. Invitert konferansepaper, Konferansen 'Populist Power, Faith And Precarity in Europe', Columbia Global Center Paris, Paris, Frankrike, 8. november 2019.
- Introduction: Race As A Sliding Signifier, Racism As A Global System of Meaning, Annual Meeting of the American Anthropological Association (AAA) and the Canadian Society of Cultural Anthropologists (CASCA), Vancouver Conference Center, Vancouver, Canada, 21. november 2019.

Inger Furseth

- Muslim Chaplaincy – Sociological Aspects. International conference "Muslim Chaplaincy. A Resource for Social Welfare?", Akademie für Islam in Wissenschaft und Gesellschaft, University of Frankfurt a.M., Germany, 23 – 24. januar 2019.
- Response in a panel. The Sixth Interdisciplinary Religion and Society Research Directors Colloquium, Uppsala University, 8-10. april 2019.

6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

Ånund Brottveit

- Dialogue as a political tool in diversity governance? 35th ISSR Conference: The Politics of Religion and Spirituality. International Society for the Sociology of Religion (ISSR). Barcelona, Spain 9.–12. juli 2019.
- Ethnography on Open Dialogue. Learning, learning to learn and unlearning. Innlegg på: Workshop on Anthropology and Open Dialogue. Department of Anthropology & Sociology, SOAS, University of London, 30-31. mai 2019.

Inger Furseth

- Religion in the Works of Patricia Hill Collins. 35th ISSR Conference: The Politics of Religion and Spirituality. International Society for the Sociology of Religion (ISSR). Barcelona, Spain 9.–12. juli 2019.

6.10 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER

Sindre Bangstad

- The Immanent Frame. Complicating Hate Speech Matters. Essay, 25. januar.
- Africa Is A Country. A planetary humanism made to the measure of the world. Essay, 26. februar.
- Forskning.no. Holbergprisen 2019: - Fryktløs og frittalende i spørsmål om rase og rasisme. Utførlig sitert om Paul Gilroys arbeider.
- Vårt Land. Utfordring: skap tilhørighet. Intervju, 18.mars.
- Antirasistisk.no. Prof Carolyn Rouse (Princeton) til Norge. Kronikk, 12. april.
- Utrop.no. -Handler om kunstnerisk ytringsfrihet. Intervju, 17. april.
- Dagsavisen. Min mediediett i Trumps ære. Kronikk av Prof Carolyn M. Rouse, oversatt og tilrettelagt av Sindre Bangstad, 23. april.
- Antirasistisk.no. Trumplandia: Sindre Bangstad i samtale med Prof Carolyn M. Rouse. Podcast, 8. mai.
https://antirasistisk.no/podcaster/trumplandia/?fbclid=IwAR1AsoFmu80MmlsGXp4Yoex1RWImXAeqWU0Eny9N0UU98LTbFuZOK-e_8fc
- Antirasistisk.no. Intervju med Nasar Meer: Sindre Bangstad i samtale med Prof Nasar Meer. Podcast, 20. mai. <https://antirasistisk.no/podcaster/intervju-nasar-meer-professor-of-race-identity-and-citizenship/>
- NRK Nyhetsmorgen. Intervju om 'rase' og rasisme. Direkte radiosendt intervju 20.mai.
- Antirasistisk.no. Å utvide verden gjennom litteraturen. Kronikk, 21. mai.
- Antirasistisk.no. Om Holbergprisen til Paul Gilroy. Kronikk, 31. mai.
<https://antirasistisk.no/eksterne-skribenter/holbergprisen-paul-gilroy/>
- Aftenposten (med Rune Berglund Steen og Ervin Kohn). Sterkt misvisende informasjon i opprop. Kronikk, 25. juni.
- Public Anthropologist. Norway: the forced deportation machine. Essay, 27. juni.
http://publicanthropologist.cmi.no/2019/06/27/norway-the-forced-deportation-machine/?fbclid=IwAR0hByaSq6Plz6_9JOUz_wuqPKBBoy3MZs1Awtdy4QvkihXlJjysgHcr2e0
- Suddeutsche Zeitung. Ein Schock für Norwegen. Sitat, 11. august.
- Aftenposten (med Iselin Frydenlund, Torkel Brekke og Catherine M. Thorleifsson). Vi kan ikke fullt ut forstå hat og vold mot muslimer hvis vi bare ser dette som lokale fenomener. Kronikk, 16. august.
- Vårt Land. Forsker: Advarer mot «religionifisering» av barn. Intervju, 28.august.
- VG (mfl). Stans statsstøtten til HRS nå! Kronikk, 3. september.
- New Frame (med Torbjørn Tummyr Nilsen). Thoughts on the planetary: An interview with Achille Mbembe, 5. september. <https://www.newframe.com/thoughts-on-the-planetary-an-interview-with-achille-mbembe/>
- Antirasistisk.no (mfl.). Storhaugs avledningsmanøver. Kronikk, 6. september.

- Antirasistisk.no Achille Mbembe på Litteraturhuset i Oslo. Kronikk, 13. september.
- Vårt Land. Venstre-politikere: -Når man lager handlingsplan mot muslimhat, kan man ikke samtidig støtte HRS Intervju, 13. september.
- The Guardian. Norway is in denial about the threat of far-right violence. Kronikk, 16. september.
- Antirasistisk.no Stuart Hall som kritisk teoretiker. Kronikk, 17. september.
- Vårt Land. Venstre-politikere: -Når man lager handlingsplan mot muslimhat, kan man ikke samtidig støtte HRS. Intervju, 13. september.
- Minerva. Terrorismeforskning har for nære bånd til politisk og statlig makt. Intervju, 20. september.
- Agenda. Et speil mot Europa. Sitat, 2. oktober.
- Antirasistisk.no. David Scott til Norge. Kronikk, 11. oktober.
- Klassekampen. En hatportal. Intervju, 16. oktober.
- Sosiologen.no. Mellom 'rase' og etnisitet: Spiller våre begreper noen rolle? Sosiologen.no, 31. oktober.
- NRK. Snikislamisering – hva er det, og finnes det? NRK Podcasten Forstå Norge, 06. november. https://radio.nrk.no/podkast/forstaa_norge/nrkno-poddkast-27639-162137-06112019020000
- Public Anthropologist (med Gard Ringen Høibjerg og David Scott). Illumination in Dark Times: David Scott on Stuart Hall. Artikkel, 17. november. <http://publicanthropologist.cmi.no/2019/11/17/illumination-in-dark-times-david-scott-on-stuart-hall/>
- Anthropology News. 2019 AAA Award Winners. Nyhetsoppslag, Anthropology News Nov/Des 2019.

Ånund Brottveit

- NRK Radio P2, Forskningssjef ved KIFO Ånund Brottveit snakket om idrettsnasjonalisme og flaggbruk på NRK Radio P2 17. mai 2019.
- Vårt Land. Drøfter grep for økt valgdeltakelse. Mattis C.O. Vaaland. Intervju: Ånund Brottveit. 28. september. s. 6.
- Vårt Land. Nye kirkepolitikere ønsker partivalg. Mattis C.O. Vaaland. Intervju: Ånund Brottveit. 9. oktober. s. 8-9.
- Vårt Land. KIFO trues med kutt. Mattis C.O. Vaaland. Intervju: Ånund Brottveit. 27. november. s. 12.

Ann Kristin Gresaker

- Vårt Land. Mye trøst i begravelshumor. 15. februar. Oppslag om boka Ingen spøk – en studie av religion og humor med uttalelse.
- Morgenbladet. Vitsemakere vegrer seg. 21. juni. Oppslag om boka Ingen spøk – en studie av religion og humor med uttalelser.
- NTB. Ny bok tar for seg religion og humor. 22. juni. Oppslag om boka Ingen spøk – en studie av religion og humor som ble spredd til flere aviser, deriblant Telemarksavisa og Sunnmørsposten.
- Dagen. Eldre mest skeptiske til religiøs humor. 12. juli. Oppslag om boka Ingen spøk – en studie av religion og humor.
- Fædrelandsvennen. Traust og kjedelig om humor og religion. 24. juli. Anmeldelse av boka Ingen spøk – en studie av religion og humor.
- Vårt Land. Unødvendig polarisering i abortdebatten. 5. september. Intervju i forbindelse med et oppslag om et tv-program om abort.

Edvard Nergård Larsen

- Utafor (podcast). Å bytte navn mot jobb. Intervju. 17. Okt.
- Vårt Land. Sendte ut 18000 fiktive jobbsøknader. Konklusjon: Kristen bakgrunn trekker ned. Intervju. 12. November.
- Vårt Land. Skeptisk til bruk av falske jobbsøknader. Intervju. 14. November.
- NRK P2, Radio. Kulturnytt. Intervju. 14. November.
- TV2 Nyhetskanalen (TV). Nyhetsmorgen. Intervju. 15. November.
- Forsking.no. Norske bedrifter velger bort religiøse jobbsøkere. Intervju. 23. November.
- Klassekampen. Norge verst mot muslimer. Intervju. 27. Desember.

Tore Witsø Rafoss

- Forpliktet på Bibelen, Dagen, 31.12.
- Har som mål å åpne bibelen hver dag, Dagen 27.12
- Myte om pinsemenigheter avkrefter, Vårt Land 28.11
- Dropper å presentere seg som misjonær, Dagen 28.11.
- Slik svarer velgerne om homofilt samliv, Vårt Land 20.11.
- Takk flere enn gud, Lindesnes avis 17.10.
- «Jeg har aldri hørt ordet «bibelbelte» bli brukt i positiv sammenheng», Lindesnes avis 7.10.
- Revolusjon ved nattverdbordet, Dagen 14.9.2019
- Et mer åpent nattverdbord gir grunn til glede, Dagen 14.9
- Disse partiene tror mest på spøkelser, Vårt Land 9.9.
- NTB-sak om spøkelser:
 - Sarpsborg arbeiderblad 7.10.
 - Framtida 11.9.
 - Tønsberg blad 10.9.
 - Tidens krav 10.9.

- Nationen 10.9.
- Fri tanke 9.9
- Firda Tidend 9.9
- Nynorsk pressekontor 9.9
- Midsundingen 9.9.
- Utrop 9.9.
- ABC nyheter 9.9.
- NTB-tekst 9.9.
- «Å være ordentlig kristen er å være norsk», Vårt Land 7.9.
- En pil peker oppover for folkekirken, Vårt Land 6.9.
- Kristelig frikirkeparti, Vårt Land 30.8.
- Verdikløft mellom kristne, Vårt Land 30.8.
- Krf når ikke største gruppen, Vårt Land 24.8.
- Høyre har flest kristne velgere, Vårt Land 24.8.
- Går sjeldan i kyrkja, men betaler likevel, Dagen, 9.5.

Radio

- Verdibørsen: "Det overnaturlige" og forskningen. NRK P2 Radio 18.10.
- Norgesglasset om ånder. NRK P1 Radio 11.9.
- Verdibørsen: Å lese Bibelen hver dag. NRK P2 Radio 23.4.
- Nyhetsmorgen om livet etter døden NRK P2 Radio [ukjent dato]

TV

- Hva skjer i lukkede kristne miljøer? Nyhetene TV2 nyhetskanalen [ukjent dato]

Podcast

- Podcast med Håkon Larsen i samtale med Tore Witsø Rafoss om Jeffrey C. Alexander «Den sivile sfære». Cappelen Damm. 22. mars
- ort. 27. desember.

Olaf Agedal

- NRK P1. Mellom himmel og jord. Flagget som symbol. Intervju 6.januar
- Vårt Land. Den nye nattverden. Kronikk 26.mars.
- Vårt Land. Vil hindre at Stiklestad kuppes politisk. 30.mars
- Vårt Land. Barnenattverd og metode. Artikkel 8.april.
- Vårt Land. 17.mai-tog bør ikke være en kristen maktdemonstrasjon. Intervju. 17.mai.
- Dagen. Nattverden er blitt åpen for alle. Reportasje fra offentliggjøring av KIFO-rapport om barn og nattverd. 5.september.
- Aftenposten. Sympatisorg. Intervju om lystenninga på Slottsplassen etter Ari Behns bortgang. 31.desember.